

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2

แหล่งข้อมูล

ได้แก่ ผู้บริหาร กลุ่มครูผู้สอน และกลุ่มตัวแทนนักเรียน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การเลือกโรงเรียนที่เป็นพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้เลือกแบบเจาะจง โดยเลือกโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 เป็นพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีเหตุผลในการเลือก ดังนี้

1. การเลือกพื้นที่

โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ เปิดทำการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนนักเรียน 1,092 คน ครู 38 คน อยู่ห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 เป็นระยะทาง 44 กิโลเมตร

2. เลือกกลุ่มเป้าหมาย

การเลือกกลุ่มเป้าหมายเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครูผู้สอน และกลุ่มตัวแทนนักเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

และสรุปการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยมีวิธีการเลือกแบบเจาะจงและ
 สุ่มแบบแบ่งชั้น รวมทั้งสิ้นจำนวน 318 คน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารและครูผู้สอนภายในโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 จำนวน 38 คน

2.2 กลุ่มตัวแทนนักเรียน จำนวน 280 คน

การได้มาของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน โดยใช้ตารางของเครซี มอร์แกน และใช้นักเรียนจากช่วงชั้น
 ที่ 1 – 4 และนำมาหาค่าร้อยละ ได้ดังนี้ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 100 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 2
 จำนวน 84 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 68 คน นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 28 คน
 รวมทั้งสิ้น 280 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสำหรับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 2 ฉบับ
 คือ

1.1 แบบสอบถามผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ตามกรอบ
 แนวความคิด มาตรฐานการศึกษาเกณฑ์การพิจารณาสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา มาตรฐาน
 ที่ 9 ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะ
 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน
 โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ
 มากที่สุด, มาก ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด โดยให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีสภาพ / การปฏิบัติมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีสภาพ / การปฏิบัติมาก

3 คะแนน หมายถึง มีสภาพ / การปฏิบัติปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีสภาพ / การปฏิบัติน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีสภาพ / การปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนรู้
 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 7 ข้อ

1.2 แบบสอบถามนักเรียน โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ตามกรอบแนวความคิด
 มาตรฐานการศึกษาเกณฑ์การพิจารณาสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานที่ 9
 ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีสภาพ / การปฏิบัติมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีสภาพ / การปฏิบัติมาก

3 คะแนน หมายถึง มีสภาพ / การปฏิบัติปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีสภาพ / การปฏิบัติน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีสภาพ / การปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามกรอบแนวความคิด จำนวน 2 ข้อ

สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผู้เก็บข้อมูลต้องใช้ภาษาสื่อสารที่เข้าใจง่ายและต้องอ่านให้นักเรียนฟังเนื่องจากวุฒิภาวะการรับรู้ยังต่ำยากแก่การเข้าใจและต้องให้ผู้ตอบแบบสอบถามไว้วางใจว่าเขาจะไม่ได้รับผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้นจากคำตอบของเขาจึงต้องใช้เวลาเก็บข้อมูลมากกว่าช่วงชั้นอื่น ๆ

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน

2.2 สร้างแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแก้ไข

2.3 นำเครื่องมือที่แก้ไขแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยใช้ค่า IOC จำนวน 5 ท่าน

2.3.1 ผศ.ดร.เรขา อรัญวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2.3.2 ผศ.ดร.ปรีชา อ่วมปัญญา อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2.3.3 นางอุบลรัตน์ บุญลือ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานและการจัดการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2

2.3.4 นายสรวิชัย เรือนแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านช่องแคบ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2

2.3.5 นายภิรมย์ ทองคุ้ม ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดดอนแอ้ง
อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

2.4 นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์
หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.8–1.00 พร้อมทั้งปรับปรุง
แบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้
กับครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูล
ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลไปวิเคราะห์ เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ โดยวิธีหา
สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นได้ 0.98

2.6 นำแบบสอบถามพร้อมผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามที่ปรับปรุง
เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบแล้วนำไปจัดพิมพ์และใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอ
อนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2
2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวเสนอต่อผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อขออนุญาตแจก
แบบสอบถามและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน และวิเคราะห์เฉพาะฉบับ
ที่มีความสมบูรณ์
2. หาค่าความถี่และค่าร้อยละของสถานภาพส่วนตัวแต่ละรายการตามตัวแปร
3. วิเคราะห์สภาพและปัญหาโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานส่วน
ประมาณค่าแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2535, หน้า 111) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุดหรือ
 ไม่มีการปฏิบัติ

4. นำผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นกรอบในการตั้งหัวข้อเรื่องประชุมเชิงปฏิบัติการ
 ระยะเวลาที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 ศึกษาผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอน โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตาก เขต 2

ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นเป็น 2 ด้าน คือ ด้านแรกเป็นความรู้ของครูผู้สอน ด้านที่ 2
 เป็นการนำความรู้ไปใช้

ด้านที่ 1 ความรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอน

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำนวน 38 คน
 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบก่อนรับการอบรมและแบบทดสอบหลังการอบรมได้จากการนำ
 ผลการวิจัยในระยะที่ 1 มากำหนดเป็นกรอบในการสร้างคำถามเกี่ยวกับการศึกษาผลการพัฒนา
 คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และให้กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง
 เหมาะสมของภาษาที่ใช้

2. เทปบันทึกเสียง

3. จดที่สนั้

4. กล้องถ่ายรูป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
 จำนวน 38 คน

การดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ

1. ขั้นการวางแผน (Planning)

1.1 ประชุมคณะทำงาน ฝ่ายบริหารงานวิชาการ

- 1.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์
- 1.1.2 กำหนดขอบข่ายและภาระงาน/วิธีดำเนินงาน
- 1.1.3 ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามประเด็นหัวข้อแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2
- 1.1.4 นำข้อคำถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาให้ความเห็นชอบในการนำไปใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป
- 1.1.5 กำหนดตารางการปฏิบัติงาน
- 1.1.6 จัดเตรียมเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 1.1.7 กำหนดหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง
- 1.1.8 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
- 1.2 ประชุมครูทุกคนในโรงเรียน
 - 1.2.1 ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 1.2.2 แจงขอบข่ายและภาระที่ต้องดำเนินงาน
 - 1.2.3 แจงตารางการปฏิบัติงานตามโครงการ
2. ขั้นปฏิบัติตามแผน (Doing)
 - 2.1 สถานที่ดำเนินการการประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ณ ห้องประชุม โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 ตำบลคีรีราษฎร์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก
 - 2.2 ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการโดย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ผศ.ดร.รชภา อรัญวงศ์, ผศ.สุณีย์ บุญพิทักษ์ รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
 - 2.3 ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม
 - 2.4 อบรมเกี่ยวกับบทบาทของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2.5 อบรมเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2.6 เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2.7 ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำแบบทดสอบหลังการอบรม
3. ขั้นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Checking)
 - 3.1 จัดเก็บข้อมูลตามแบบประเมิน
 - 3.2 วิเคราะห์ข้อมูล

4. ขั้นตอนการแก้ไขปัญหาและติดตามผล (Action)

4.1 จัดนิเทศภายใน หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ ระยะการทดลองใช้ 4 เดือน

4.2 แบบประเมินนิเทศภายใน

4.3 สรุปและจัดทำรายงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) และนำเสนอข้อมูลด้วยการบรรยาย

ด้านที่ 2 ด้านการนำความรู้ไปใช้

แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 จำนวน 38 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินการนิเทศภายใน โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบประเมินนิเทศภายใน ของครูผู้สอน จำนวน 38 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปขั้นตอนการวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูลและผลลัพธ์

ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการการวิจัยโดยละเอียด โดยแสดงกิจกรรมการวิจัย แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังแผนภาพที่ 5 ต่อไปนี้

<p>ขั้นตอนการวิจัยและกิจกรรมย่อย</p> <p>ด้านที่ 2 ด้านการนำความรู้ไปใช้ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4</p>	<p>วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูลและเครื่องมือ</p> <p>แหล่งข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหาร/ครู 38 คน - โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 สพท.ตาก 2 <p>เครื่องมือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินการนิเทศภายใน <p>การเก็บรวบรวมข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้วิจัยเก็บด้วยตนเอง 100 % <p>การวิเคราะห์ข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - เชิงคุณภาพ - การบรรยาย 	<p>ผลที่ได้รับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4 - ครูมีงานวิจัยในชั้นเรียน นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้
---	--	---

แผนภาพที่ 5 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร